

ਰਾਜ ਵਿਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪੰਜਾਬ

ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਐ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ, ਬਲਾਕ-ਈ, ਫੇਵੀ ਮੰਜਿਲ, ਫੇਜ਼-8, ਮੋਹਾਲੀ
ਈਮੇਲ: directorscert@punjabeducation.gov.in, ਫੋਨ ਨੰ: 0172-2212221

7
PUNJAB
GOVT

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ(ਸੈ.ਸਿ.)

ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਇਟ

ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ (ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ)

ਸਮੂਹ ਮੈਥ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਅਧਿਆਪਕ (ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ)

ਪੰਜਾਬ

ਮੀਮੇ ਨੰ: e-605171/SCERT, QP/UP/ 2023- 336238

ਮਿਤੀ: ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ, 21-12-2023

ਵਿਸ਼ਾ: ਸੈਸ਼ਨ 2023-24 ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੈਵੀਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ Subject Fairs ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।

- 1.0. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।
- 2.0. ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਖੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ Subject Fairs ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈ।
- 3.0. ਇਹ Subject Fairs ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਲਾਸਰੂਮ ਅਧਿਆਪਣ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰੀ ਗਣਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ Subject Fairs ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ Subject Fairs ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
- 4.0. Subject Fairs ਹੇਠ ਦਰਸਾਈਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ:

ਮਿਤੀ	ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ	ਸਮਾਂ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
05-ਜਨਵਰੀ-2024	ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ	ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ	ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਦਾ ਟਾਈਮ-ਟੇਬਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।
06-ਜਨਵਰੀ-2024	ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ		

- 5.0. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟੋਪਿਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਟੋਪਿਕ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ / ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ / ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਟੋਪਿਕ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- 6.0. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ Subject Fairs ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ (1-4) ਵੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- 7.0. ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ presentation ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਗਾਈਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Subject Fairs ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਟੋਪਿਕ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ present ਕਰ ਸਕਣ।
- 8.0. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਰੁੱਪਿੰਗ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ mixed abilities ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ Subject Fairs ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ।
- 9.0. ਟੋਪਿਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਵੰਡ ਅਤੇ presentation ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਇਹਨਾਂ Subject Fairs ਦੌਰਾਨ ਸੌਖੇ ਅਤੇ ਅੱਖੇ ਟੋਪਿਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਖੇਡ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇ।
- 10.0. ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ Subject Fairs ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ।
- 11.0. Subject Fairs ਲਈ ਦਰਸਾਈਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਮਾਡਲਾਂ, ਚਾਰਟਾਂ, ਥੀ-ਡੀ ਚਾਰਟ, ਸਕਰੈਪ ਬੁੱਕ, ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਗਲੇਬ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।
- 12.0. ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
- 13.0. ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਾਧੂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬੇ, ਪੁਰਾਣੀ ਉੱਨ, ਬਟਨ, ਮੋਤੀ, ਕੈਚੀ, ਚਾਰਟ ਆਦਿ।
- 14.0. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਗਣਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 15.0. Subject Fairs ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ, SMC ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਹੋਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫੀਡਬੈਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਈ ਜਾਵੇ।
- 16.0. ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Subject Fairs ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣ।

- 17.0. Subject Fairs ਦੈਰਾਨ ਬਣੇ ਮਾਡਲ/ਕਿਰਿਆਵਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨਰ/ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ।
- 18.0. ਹਰੇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ subject fair ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ 2 ਜਾਂ 3 ਐਕਟੀਵਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ 5 ਐਕਟੀਵਿਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ videos recording ਸਕੂਲ/ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਗੇ।
- 19.0. ਹਰੇਕ ਸਕੂਲ Subject Fairs ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦਾ ਇੱਕ collage ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਗੇ।
- 20.0. ਇਹਨਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੰਡ ਭੇਜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ:

District	No. of High and Senior Secondary Schools	Rs 5000 per school	Rs 5000 per school (in lacs)
Amritsar	238	1190000	11.9
Barnala	93	465000	4.65
Bathinda	211	1055000	10.55
Faridkot	87	435000	4.35
Fatehgarh sahib	84	420000	4.2
Fazilka	158	790000	7.9
Firozpur	133	665000	6.65
Gurdaspur	211	1055000	10.55
Hoshiarpur	272	1360000	13.6
Jalandhar	279	1395000	13.95
Kapurthala	133	665000	6.65
Ludhiana	348	1740000	17.4
Malerkotla	55	275000	2.75
Mansa	141	705000	7.05
Moga	175	875000	8.75
Mohali	115	575000	5.75
Muktsar	158	790000	7.9
Nawanshahar	111	555000	5.55
Pathankot	86	430000	4.3
Patiala	214	1070000	10.7
Rupnagar	123	615000	6.15
Sangrur	186	930000	9.3
Tarantaran	182	910000	9.1
Total	3793	18965000	189.65

ਉਪਰੋਕਤ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ-2 ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

- 21.0. ਜਮਾਤਾਂ 6ਵੀਂ ਤੋਂ 8ਵੀਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਡਲ ਵੀ ਇਹਨਾਂ Subject Fairs ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
- 22.0. ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ), ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਡਾਇਟ, ਡਾਇਟ ਟੈਕਲਟੀ ਅਤੇ BNOs ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ Subject Fairs ਦੀ ਮੋਨਿਟਰਿੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕਰਨ।
- 23.0. ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਨੋਟ: ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਗਵਿਟ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ, ਪੰਜਾਬ।

ਮਿਤੀ: 21-12-2023

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰ: e-605171/SCERT, QP/UP/ 2023- 336238

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

1. ਪੀ.ਏ ਟੂ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ
2. ਪੀ.ਏ ਟੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਗ), ਪੰਜਾਬ
3. ਪੀ.ਏ ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ
4. ਪੀ.ਏ ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੈਕੰਡਰੀ), ਪੰਜਾਬ
5. ਪੀ.ਏ ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ), ਪੰਜਾਬ
6. ਸਮੂਹ ਉੱਪ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ. ਅਤੇ ਐ.ਸਿ.)
7. ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੈਡਲ ਅਫਸਰ (ਮੁਖ ਦਫਤਰ)
8. DM (MIS)- website ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ।

ਬਿਹਾਰੀ ਸ਼ੋ

21/12/23

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ, ਪੰਜਾਬ।

2023 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ) ਚੋਟਿਕ

ਪਿ: ਅੰ: ਨੰ: 2-6/DSSC/2023/796

ਮਿਤੀ 22/12/2023

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼/ਸਕੂਲ ਸੁਖੀਆ (ਹਾਈ/ਸੈਕੰਡਰੀ) ਤੋਂ ਡਾਊਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਹਾਈ/ਸੈਕੰਡਰੀ) ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ) ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰੀ ਸ਼ੋ 22/12/23

